

W A T E R V O G E L T E L L I N G J A N U A R I 1982.

Ook dit jaar heeft de vogelwerkgroep weer meegedaan aan de internationale watervogeltelling. Geteld werd in de periode van 9-24 januari, er werd gevraagd zoveel mogelijk op het weekend van 16-17 januari te tellen.

De getelde gebieden waren: A.W. duinen, Kennemerduinen, Duin en Kruidberg, Heerenduin, Middenheerenduin, Zuidpier, Noordzeekanaal (vanaf Zijkanaal-B tot de Amerikahaven), Zijkanalen-B en C, 't IJ, Velsbroek-, Veer-, Waarder-, Inlaag-, Houtrak- en de Verenigde Binnepolder, Heksloot, Noorder Buiten Spaarne, de Mooie Nel en de Ringvaart vanaf Leimuiden tot de Buitenliede.

Vanwege de winterse omstandigheden een paar opmerkingen: Alleen in de AW-duinen werden watervogels waargenomen (hier slechts 3 kanalen en de toevoersloten ijsvrij, behoudens een enkele wak was de rest met een flinke ijslaag bedekt), in de rest van de duinstreek werden geen watervogels waargenomen. Op de Ringvaart en de Zijkanalen-B en C en vooral op het Noordzeekanaal (hier was lichte ijsvorming) zaten de eenden erg gekoncentreerd.

Het weer:

Tijdens deze telling was het weer eens echt winters. De temperaturen lagen vooral in de eerste dagen behoorlijk onder nul ('s nachts matige tot strenge vorst), in de laatste dagen begon de temperatuur overdag al weer tot een graad of 10 op te lopen, terwijl het 's nachts nog om het vriespunt bleef. Met deze temperatuurstijging begon de wind, die eerst uit noordoostelijke richting kwam, meer uit het zuidoosten te waaien (zwak tot matig). Verder was de periode vrij droog en en zonnig, alleen de laatste dagen was er wat regen en mist.

Resultaten:

Hieronder volgen de resultaten van de afgelopen telling en een vergelijking met de telling van precies dezelfde periode van verleden jaar (tabel 1).

Bij de waarnemingen van de vorige telling (10/25-1-1981) heb ik mijn eigen waarnemingen van de Zuidpier van die periode opgeteld, zodat je de aantallen beter met elkaar kunt vergelijken. Verder zijn zo-
wat precies dezelfde gebieden geteld.

Tabel 1

Soort	9/24-1-1982	10/25-1-1981
Parelduiker	-	1
Roodkeelduiker	1	3
Fuut	102	51
Roodhalsfuut	7	-
Kuifduiker	5	-
Dodaars	88	51
Knobbelzwaan	113	82
Wilde zwaan	26	12
Kleine zwaan	4	2
Kolgans	1	-
Rotgans	5	-
Bergeend	30	56
Nijlgans	-	7
Wilde eend	4352	2719
Krakeend	74	7
Smient	1080	1075
Wintertaling	171	326
Pijlstaart	6	10
Slobeend	39	183
Krooneend	1	-
Kuifeend	2790	1646
Toppereend	14	1
Tafeleend	615	552
Eidereend	112	102
Koningseider	1	2
Zwarte zeeeend	2	2
Grote zeeeend	1	-
Brilduiker	34	36
Ijseend	1	1
Grote zaagbek	176	82
Middelste zaagbek	55	5
Nonnetje	70	10
Waterhoen	35	144
Meerkoet	6451	4557

Tabel 2 De volgende soorten werden overvliegend waargenomen tijdens telling 9/24-1-1982

Kolgans	21/1	382	Zuidpier	n.N.
Brandgans	21/1	198	Zuidpier	n.N.
Rotgans	16/1	+50	Inlaagpolder	n.Z.O.
Grote zaagbek	16/1	10	Inlaagpolder	n.Z.O.

Kijken we naar de aantallen van dit jaar en vorig jaar, dan zien we een paar uitschieters.

Het aantal fuutachtigen is groter (de meeste ex. werden geteld bij de Zuidpier). Van de 5 Rotganzen die op de Zuidpier verbleven waren 2 ex. Witbuikrotganzen. De Wilde eenden waren in een behoorlijk aantal aanwezig, waarschijnlijk komt dit ook wel omdat ze nu gekoncentreerd zaten terwijl ze bij de telling in 1981 gezocht moesten worden in slotjes en vaarten en erg verspreid zaten. De Krakeenden waren goed vertegenwoordigd (alle in de A.W. duinen), terwijl de Smient in precies hetzelfde aantal aanwezig was. De Wintertaling en de Slob-eend werden beide minder gezien. Ook de Kuifeend was in groot aantal aanwezig (vooral gekoncentreerd op het Noordzeekanaal). Het aantal Eiders bleef gelijk (alle waargenomen bij de Zuidpier). De zaagbeksoorten waren alle drie in redelijk aantal aanwezig. Het aantal van de Waterhoen gaf een daling te zien en de Meerkoet juist weer een enorme toename.

Vele verschillen in het aantal zullen toe te schrijven zijn aan de winterse omstandigheden.

De aantallen die verleden jaar en dit jaar op de Zuidpier werden gezien verschilden enorm; vandaar dat ik hier iets dieper op in ga.

De Zuidpier.

De Zuidpier: twee dode betonnen armen die de Noordzee insteken, maar hoe fascinerend voor een vogelaar. De ene dag kun je weer andere soorten en aantallen zien dan een dag later. Dat bleek ook tijdens deze watervogeltelling. Hieronder volgen enkele notities die Eef van Huijssteeden en ik gemaakt hebben op 15 en 16 januari 1982.

15 januari: Grote aantallen vogels. Voor de pieren lagen +5000 Futen samen met +100 Middelste zaagbekken, +50 Grote zaagbekken en +20 duikers, spec. te vissen, terwijl er ook nog veel trek was.

16 januari: Het aantal Futen was afgenomen tot +2700 (op 21 jan. nog maar 83 ex.), maar nu lagen er weer +150 Zwarte zee-eenden, waaronder enkele baltsende troepen. De beroemde Koningseider was natuurlijk ook aanwezig. Deze dag was er ook zeer veel trek. De Futen waren niet bij te houden. We telden er van 9.45-10.00 uur 1079 ex. naar zuid trekkend. In de volgende tabel staan nog enkele soorten die trekkend werden waargenomen.

Tabel 3 Voorbijtrekkende vogels op de Zuidpier op 16 jan. 1982 van 8.45 tot 11.45 uur.

Soort	naar Noord	naar Zuid
Duiker, spec.	125 in 78 troepen	30 in 26 troepen
Kolgans	1044 in 9 "	7 in 1 "
Brandgans	85 in 1 "	-
Smient	27 in 2 "	-
Kuifeend	-	438 in 21 "
Toppereend	-	5 in 1 "
Tafeleend	19 in 1 "	487 in 18 "
Eidereend	7 in 1 "	1
Zwarte zeeend	12 in 5 "	193 in 16 "
Grote zeeend	-	1
Brilduiker	5 in 3 "	-
Grote zaagbek	29 in 8 "	84 in 7 "
Middelste zaagbek	203 in 45 "	172 in 26 "
Nonnetje	-	10 in 3 "

Dat er zoveel trok zal wel niet ten goede komen aan een goed aantal geschatte ex. van de diverse soorten tijdens deze watervogeltelling.

Medewerkers aan deze telling waren: H. Assendelft, F. de Boer, F. Cottaar, E. Dijkstra, C. Heidweiller, E. v. Huijssteeden, P. Kok, H. Schouten, W. Sipman en H. Vader.

Hierbij bedank ik nog alle medewerkers voor het tellen en ik hoop dat we een volgende keer weer een beroep op hen kunnen doen.

Fred Cottaar
Iepenstraat 10
2023 SV Haarlem

Literatuur:

Cottaar, F (1981): Watervogeltelling 1981. De Fitis 17(3-4):85-88.

